

عنوان مقاله:

تحول مبانی مشروعیت سلطنت؛ از یورش مغولان تا برآمدن صفویان (نقد و بررسی)

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 21، شماره 12 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

عبدالله ساجدی - استادیار گروه تاریخ، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، ایران

هوشنگ خسرویگی - دانشیار گروه تاریخ، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، ایران

خلاصه مقاله:

موضوع مشروعیت در تاریخ ایران از موضوعاتی است که در دهه‌های اخیر توجه پژوهش‌گران تاریخ را به خود جلب کرده است. یکی از متاخرترین این آثار «تحول مبانی مشروعیت سلطنت از یورش مغولان تا برآمدن صفویان» است. این اثر، تحول در مبانی مشروعیت این دوره را در چارچوب یک بحران فراگیر مشروعیت‌زایی در قالب الگوهای متعدد بررسی می‌کند با تاکید بر این مسئله که با سقوط خلافت و ورود عنصر مغول، پیچیدگی در مبانی مشروعیت دو چندان شد و مبانی الهام‌بخش جدیدی برای مشروعیت بخشی مطرح گردید. افزون بر آن، بعد از سقوط حکومت ایلخانان، تقریباً نظم و سازمان ویژه، دچار خدشه شد. حکومت‌ها با خصوصیات و ویژگی‌های متعدد، برای توجیه حاکمیت خویش به انواع الگوهای مشروعیت‌زا دست زدند. بنابراین حکومت‌ها در مساله مبانی مشروعیت به نوعی دچار بحران مشروعیت گردیدند. این مقاله با هدف بررسی انتقادی اثر فوق ارائه شده است. این بررسی نشان می‌دهد بحران مشروعیت در دوره موردبررسی یک مساله اساسی بوده، اما الگوهای مشروعیت به هیچ وجه مبتنی بر الگوی واحد نبوده‌اند، بلکه مبتنی بر الگویی چند وجهی، ترکیبی و توأمی بودند، اما شاخص‌های مهمی چون اندیشه ایرانی سلطنت؛ فره ایزدی و فره کیانی نادیده گرفته شدند. اثر به لحاظ مبانی روش‌شناسی و تعریف مفاهیم دارای ضعف است و قادر به طراحی مفهومی یک الگوی فراگیر چندوجهی برای دوره موردنظر نبوده است.

کلمات کلیدی:

نقد و بررسی، مبانی مشروعیت، سلطنت، ایلخانان، دوران فترت، تیموریان، ترکمانان و مشعشعیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1431281>

